

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa

(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang

Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm

Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu

Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 17

QUYỂN THỨ 410

HỘI THỨ HAI

Phẩm

HÀNH TƯỞNG

Thứ 9 - 2

Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Nếu tam-ma-địa chẳng khác Bồ-tát Ma-ha-tát, Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng khác tam-ma-địa. Tam-ma-địa tức là Bồ-tát Ma-ha-tát, Bồ-tát Ma-ha-tát tức là tam-ma-địa. Nếu tam-ma-địa, nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng như thế ấy, các Bồ-tát Ma-ha-tát làm sao đối tất cả pháp như thật rõ biết vào tam-ma-địa?

Thiện Hiện đáp rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi vào các định chẳng khởi nghĩ này: Ta nương tất cả pháp tánh bình đẳng, chứng vào đẳng trì như thế

như thế. Bởi nhân duyên đây các Bồ-tát Ma-ha-tát tuy nương tất cả pháp tánh bình đẳng, chứng vào đẳng trì như thế như thế, mà đối tất cả pháp tánh bình đẳng và các đẳng trì chẳng khởi tướng hiểu. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Vì tất cả pháp và các đẳng trì, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa đều vô sở hữu. Trong vô sở hữu, phân biệt tướng hiểu không cho khởi vậy.

Khi ấy, Thế Tôn khen Thiện Hiện rằng: Hay thay, hay thay! Như người đã nói. Nên Ta nói người trụ định Vô tránh trong chúng Thanh văn rất là đệ nhất. Do đây Ta nói cho nghĩa tương ưng trong tánh bình đẳng không trái cãi vậy. Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn học Bát-nhã Ba-la-mật-đa nên học như thế. Muốn học Tĩnh lự, Tĩnh tiến, An nhẫn, Tĩnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa nên học như thế. Muốn học bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi nên học như thế. Như vậy, cho đến muốn học Phật mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng nên học như thế.

Khi ấy, Xá-lợi-tử tức thưa Phật rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát làm học như thế là chính học Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng? Cho đến là chính học mười tám pháp Phật bất cộng chẳng?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát làm học như thế là chính học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì

đem vô sở đắc làm phương tiện vậy. Cho đến là chính học mười tám pháp Phật bất cộng, vì đem vô sở đắc làm phương tiện vậy.

Khi ấy, Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế đều đem vô sở đắc làm phương tiện học Bát-nhã Ba-la-mật-đa chăng? Cho đến đều đem vô sở đắc làm phương tiện học mười tám pháp Phật bất cộng chăng?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế đều đem vô sở đắc làm phương tiện học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Cho đến đều đem vô sở đắc làm phương tiện học mười tám pháp Phật bất cộng.

Xá-lợi-tử nói: Vô sở đắc ấy là nói những gì bất khả đắc ư?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Ngã bất khả đắc cho đến kiến giả bất khả đắc, rốt ráo tịnh vậy. Uẩn, xứ, giới bất khả đắc, rốt ráo tịnh vậy. Vô minh bất khả đắc cho đến lão tử bất khả đắc, rốt ráo tịnh vậy. Bốn thánh đế bất khả đắc, rốt ráo tịnh vậy. Cõi Dục, Sắc, Vô sắc bất khả đắc, rốt ráo tịnh vậy. Bốn niệm trụ bất khả đắc cho đến tám thánh đạo chi bất khả đắc, rốt ráo tịnh vậy. Phật mười lục bất khả đắc cho đến mười tám pháp Phật bất cộng bất khả đắc, rốt ráo tịnh vậy. Bồ thí Ba-la-mật-đa bất khả đắc cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa bất khả đắc, rốt ráo tịnh vậy.

Dự lưu bất khả đắc cho đến A-la-hán bất khả đắc, rốt ráo tịnh vậy. Độc giác bất khả đắc, rốt ráo tịnh vậy. Bồ-tát bất khả đắc, Như Lai bất khả đắc, rốt ráo tịnh vậy.

Xá-lợi-tử nói: Thế Tôn đã nói rốt ráo tịnh ấy là những nghĩa nào?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Tức tất cả pháp chẳng sanh chẳng diệt, vô nhiễm vô tịnh, chẳng nổi chẳng chìm, vô đắc vô vi. Như vậy gọi là nghĩa rốt ráo tịnh.

Khi ấy, Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế là học pháp nào?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế, đối tất cả pháp đều vô sở học. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Chẳng phải tất cả pháp như vậy mà có, như các ngu phu dị sanh sở chấp, nên với trong học.

Xá-lợi-tử nói: Nếu vậy, các pháp như sao mà có? Phật nói: Các pháp như vô sở hữu, như vậy mà có. Nếu đối pháp vô sở hữu như thế chẳng năng thấu rõ nói gọi vô minh.

Xá-lợi-tử nói: Những pháp nào vô sở hữu, nếu chẳng thấu rõ nói gọi vô minh?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Sắc vô sở hữu, thọ tưởng hành thức vô sở hữu, vì nội không vậy, cho đến vô

tánh tự tánh không vậy. Như vậy cho đến bốn niệm trụ vô sở hữu, cho đến mười tám pháp Phật bất cộng vô sở hữu, vì nội không vậy, cho đến vô tánh tự tánh không vậy. Xá-lợi-tử! Ngu phu dị sanh nếu đối pháp vô sở hữu như thế chẳng năng thấu rõ, nói gọi vô minh. Kia do vô minh và thế lực ái, phân biệt chấp trước hai bên đoạn thường. Bởi đây chẳng biết chẳng thấy các pháp tánh vô sở hữu, phân biệt các pháp. Bởi phân biệt nên bèn chấp trước sắc thọ tưởng hành thức, cho đến chấp trước mười tám pháp Phật bất cộng. Bởi chấp trước nên phân biệt các pháp tánh vô sở hữu. Bởi đây đối pháp chẳng biết chẳng thấy.

Xá-lợi-tử nói: Với những pháp nào chẳng biết chẳng thấy?

Phật nói: Đối sắc chẳng biết chẳng thấy. Đối thọ tưởng hành thức chẳng biết chẳng thấy. Cho đến đối mười tám pháp Phật bất cộng chẳng biết chẳng thấy. Bởi đối các pháp chẳng biết chẳng thấy đọa ở trong số ngu phu dị sanh chẳng năng ra khỏi.

Xá-lợi-tử nói: Kia ở chỗ nào chẳng năng ra khỏi?

Phật nói: Kia ở cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc chẳng năng ra khỏi. Bởi ở ba cõi chẳng năng ra khỏi, đối pháp Thanh văn chẳng thành xong được, đối pháp

Độc giác chẳng thành xong được, đối pháp Bồ-tát chẳng thành xong được, đối pháp chư Phật chẳng thành xong được. Bởi đối Tam thừa chẳng thành xong được, nên đối các pháp chẳng tin chịu được.

Xá-lợi-tử nói: Kia đối pháp nào chẳng tin chịu được?

Phật nói: Kia đối sắc không chẳng tin chịu được. Đối thọ tưởng hành thức không chẳng tin chịu được. Cho đến đối mười tám pháp Phật bất cộng không chẳng tin chịu được. Bởi chẳng tin chịu nên chẳng trụ được.

Xá-lợi-tử nói: Đối những pháp nào kia chẳng trụ được?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Đối Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, kia chẳng trụ được. Đối bậc Bất thối chuyển cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, kia chẳng trụ được. Bởi đây nên gọi ngu phu dị sanh, vì đối các pháp chấp trước hữu tánh.

Xá-lợi-tử nói: Kia đối pháp nào chấp trước hữu tánh?

Phật nói: Kia đối sắc chấp trước hữu tánh, đối thọ tưởng hành thức chấp trước hữu tánh. Đối nhãn xứ chấp trước hữu tánh, cho đến đối ý xứ chấp

trước hữu tánh. Đối sắc xứ chấp trước hữu tánh, cho đến đối pháp xứ chấp trước hữu tánh. Đối nhãn giới chấp trước hữu tánh, cho đến đối ý thức giới chấp trước hữu tánh. Đối tham sân si chấp trước hữu tánh. Đối các kiến thú chấp trước hữu tánh. Đối bốn niệm trụ chấp trước hữu tánh, cho đến đối mười tám pháp Phật bất cộng chấp trước hữu tánh.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Vả có Bồ-tát Ma-ha-tát làm học như thế chẳng phải học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng năng thành xong Nhất thiết trí trí ư?

Phật bảo: Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát làm học như thế chẳng phải học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng năng thành xong Nhất thiết trí trí.

Xá-lợi-tử nói: Đây những nói sao?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát không phương tiện khéo léo, đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa phân biệt chấp trước. Đối Tĩnh lự, Tinh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa phân biệt chấp trước. Đối bốn niệm trụ phân biệt chấp trước, cho đến đối mười tám pháp Phật bất cộng phân biệt chấp trước. Bởi chấp trước này đối nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cũng khởi chấp trước. Vì nhân duyên đây, có Bồ-tát Ma-

ha-tát làm học như thế chẳng phải học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng năng thành xong Nhất thiết trí trí.

Xá-lợi-tử nói: BỒ-tát Ma-ha-tát này khi học như thế quyết định chẳng phải học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng năng thành xong Nhất thiết trí trí ư?

Phật nói: Xá-lợi-tử! BỒ-tát Ma-ha-tát này khi học như thế quyết định chẳng phải học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng năng thành xong Nhất thiết trí trí.

Khi ấy, Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là BỒ-tát Ma-ha-tát tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, là học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, khi học như thế bèn năng thành xong Nhất thiết trí trí?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Nếu BỒ-tát Ma-ha-tát tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa, cho đến chẳng thấy nhất thiết tướng trí. BỒ-tát Ma-ha-tát tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Khi học như thế thời năng thành xong Nhất thiết trí trí. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Vì vô sở đắc làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử nói: BỒ-tát Ma-ha-tát này đối pháp nào vô sở đắc làm phương tiện ư?

Phật nói: Xá-lợi-tử! BỒ-tát Ma-ha-tát này khi tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa, đối Bồ thí Ba-la-mật-đa vô sở đắc làm phương tiện. Cho đến khi tu hành

Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa vô sở đắc làm phương tiện. Cho đến khi tới Bồ-đề, đối Bồ-đề vô sở đắc làm phương tiện. Cho đến khi cầu nhất thiết tướng trí, đối nhất thiết tướng trí vô sở đắc làm phương tiện. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Khi học như thế thời năng thành xong Nhất thiết trí trí.

Xá-lợi-tử nói: Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa lấy những gì vô sở đắc làm phương tiện ư?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa lấy nội không vô sở đắc làm phương tiện; cho đến lấy vô tánh tự tánh không vô sở đắc làm phương tiện. Do nhân duyên này chóng năng thành xong Nhất thiết trí trí.

HỘI THỨ HAI

Phẩm
HUYỄN DỤ
Thứ 10

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Giả sử có kẻ hỏi rằng: Nếu có huyền sĩ năng học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, cho đến năng học Bồ thí Ba-la-mật-đa. Kia năng thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Nếu có huyền sĩ năng học bốn niệm trụ cho đến năng học mười tám pháp Phật bất cộng. Kia năng thành xong Nhất thiết trí trí chăng? Tôi bị hỏi đây sẽ đáp cách nào?

Phật bảo: Thiện Hiện! Ta lại hỏi ngươi, tùy ý ngươi đáp. Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Sắc cùng huyền có khác chăng? Thọ tướng hành thức cùng huyền có khác chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng khác.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nhãn xứ cùng huyền có khác chăng? Cho đến ý xứ cùng huyền có khác chăng? Sắc xứ cùng huyền có khác chăng? Cho đến pháp xứ cùng huyền có khác chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng khác.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nhãn giới cùng huyền có khác chăng? Cho đến ý giới cùng huyền có

khác chẳng? Sắc giới cùng huyễn có khác chẳng? Cho đến pháp giới cùng huyễn có khác chẳng? Nhãn thức giới cùng huyễn có khác chẳng? Cho đến ý thức giới cùng huyễn có khác chẳng? Nhãn xúc cùng huyễn có khác chẳng? Cho đến ý xúc cùng huyễn có khác chẳng? Nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cùng huyễn có khác chẳng? Cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ cùng huyễn có khác chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng khác.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Bốn niệm trụ cùng huyễn có khác chẳng? Cho đến tám thánh đạo chi cùng huyễn có khác chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng khác.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Không giải thoát môn cùng huyễn có khác chẳng? Vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cùng huyễn có khác chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng khác.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Bồ thí Ba-la-mật-đa cùng huyễn có khác chẳng? Cho đến mười tám pháp Phật bất cộng cùng huyễn có khác chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng khác.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cùng huyễn có khác

chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng khác. Vì có sao?

Bạch Thế Tôn! Sắc chẳng khác huyễn, huyễn chẳng khác sắc. Sắc tức là huyễn, huyễn tức là sắc. Như vậy cho đến chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chẳng khác huyễn, huyễn chẳng khác chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề tức là huyễn, huyễn tức là chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Phật nói: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Huyền có tạp nhiễm có thanh tịnh chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng có.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Huyền có sanh có diệt chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng có.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tạp nhiễm, không thanh tịnh, không sanh không diệt, pháp ấy năng học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thành xong Nhất thiết trí trí được chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng được.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Vói trong năm uẩn khởi tướng đẳng tướng, thi thiết lời nói giả danh Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Như vậy.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Vớ trong năm uẩn khởi tướng đẳng tướng, thi thiết lời nói, giả kiến lập ấy, có sanh có diệt, có tạp nhiễm có thanh tịnh chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng có.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu pháp không tướng không đẳng tướng, không thi thiết, không lời nói, không giả danh, không thân không thân nghiệp, không ngữ không ngữ nghiệp, không ý không ý nghiệp, không tạp nhiễm không thanh tịnh, không sanh không diệt, pháp ấy năng học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thành xong Nhất thiết trí trí được chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng được.

Phật nói: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem vô sở đắc mà làm phương tiện tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như thế, chóng năng thành xong Nhất thiết trí trí.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề phải như huyễn sĩ thường học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Phải biết huyễn sĩ tức là năm uẩn.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Năm uẩn như huyễn năng học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, sẽ được thành xong Nhất thiết trí trí chăng?

Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng được. Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Năm uẩn như huyễn, lấy vô tánh làm tự tánh. Vì vô tánh tự tánh bất khả đắc vậy.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Năm uẩn như mộng năng học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, sẽ được thành xong Nhất thiết trí trí chăng?

Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng được. Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Năm uẩn như mộng, lấy vô tánh làm tự tánh. Vì vô tánh tự tánh bất khả đắc vậy.

Phật nói: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Năm uẩn như vang, như bóng sáng, như tượng, như ánh nắng, như không hoa, như biến hóa, như thành tâm hương năng học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, sẽ được thành xong Nhất thiết trí trí chăng?

Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng được. Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Năm uẩn như vang cho đến như thành tâm hương lấy vô tánh làm tự tánh. Vì vô tánh tự tánh bất khả đắc vậy.

Phật nói: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Năm uẩn như huyễn thấy đều có tánh khác chăng?

Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng có. Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Sắc thọ tưởng hành thức như huyễn thấy tức là sắc thọ tưởng hành thức như mộng thấy. Năm uẩn như huyễn thấy tức là sáu căn như huyễn thấy. Sáu căn như huyễn thấy tức là năm uẩn như huyễn thấy. Như vậy, tất cả đều do nội không nên bất khả đắc, cho đến vô tánh tự tánh không nên bất khả đắc.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát mới tới Đại thừa, nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như thế, tâm kia hầu không kinh e sợ chăng?

Phật bảo: Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát mới tới Đại thừa, khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nếu không phương tiện khéo léo và chẳng được bạn lành nhiếp thọ ấy là nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như thế, tâm kia có kinh có e có sợ.

Tôn giả Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bồ-tát Ma-ha-tát bậc nào khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa có phương tiện khéo léo, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như thế, tâm kia chẳng kinh chẳng e chẳng sợ?

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đem tâm tương ưng Nhất thiết trí trí quán tướng sắc vô thường cũng bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức vô thường cũng bất khả đắc. Quán tướng sắc khổ cũng bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức khổ cũng bất khả đắc. Quán tướng sắc vô ngã cũng bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức vô ngã cũng bất khả đắc. Quán tướng sắc bất tịnh cũng bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức bất tịnh cũng bất khả đắc. Quán tướng sắc không cũng bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức không cũng bất khả đắc. Quán tướng sắc vô tướng cũng bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức vô tướng cũng bất khả đắc. Quán tướng sắc vô nguyện cũng bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức vô nguyện cũng bất khả đắc. Quán tướng sắc vắng lặng cũng bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức vắng lặng cũng bất khả đắc. Quán tướng sắc xa lìa cũng bất khả đắc, quán tướng thọ tướng hành thức xa lìa cũng bất khả đắc.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa có phương tiện khéo léo, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như thế, nơi tâm chẳng kinh chẳng e chẳng sợ.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tác quán đây rồi, lại tác nghĩ này: Ta sẽ đem vô sở đắc làm phương tiện, vì tất cả hữu tình thuyết năm uẩn như thể tướng vô thường cũng bất khả đắc. Tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa cũng bất khả đắc. Thiện Hiện! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa không trước Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa xa lìa tác ý tương ưng Thanh văn Độc giác, suy nghĩ tướng năm uẩn vô thường cũng bất khả đắc. Tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa cũng bất khả đắc, đem vô sở đắc làm phương tiện vậy. Thiện Hiện! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa không trước Tịnh giới Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa đem vô sở đắc mà làm phương tiện, quán pháp như vậy tướng vô thường cũng bất khả đắc. Tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa cũng bất khả đắc. Năng đối trong ấy an nhẫn vui vẻ nơi tâm

chẳng kinh chẳng e chẳng sợ. Thiện Hiện! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa không trước An nhẫn Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa đem tâm tương ưng Nhất thiết trí trí, thường quán tướng năm uẩn vô thường cũng bất khả đắc. Tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa cũng bất khả đắc. Dù đem vô sở đắc làm phương tiện mà thường chẳng xả tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, năng tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Thiện Hiện! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa không trước Tinh tiến Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng đem tác ý tương ưng Thanh văn Độc giác suy nghĩ tướng năm uẩn vô thường cũng bất khả đắc. Tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa cũng bất khả đắc. Vì đem vô sở đắc làm phương tiện, nên với trong chẳng khởi tác ý tương ưng Thanh văn Độc giác và các tâm phi thiện tán loạn chướng ngại Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa không trước Tĩnh lự Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, như thật xem xét phi không sắc nên sắc không. Sắc tức là không, không tức là sắc, thọ tưởng hành thức cũng như thế.

Phi không nhãn xứ nên nhãn xứ không. Nhãn xứ tức là không, không tức là nhãn xứ. Cho đến ý xứ cũng như thế.

Phi không sắc xứ nên sắc xứ không. Sắc xứ tức là không, không tức là sắc xứ. Cho đến pháp xứ cũng như thế.

Phi không nhãn giới nên nhãn giới không. Nhãn giới tức là không, không tức là nhãn giới. Cho đến ý giới cũng như thế.

Phi không sắc giới nên sắc giới không. Sắc giới tức là không, không tức là sắc giới. Cho đến pháp giới cũng như thế.

Phi không nhãn thức giới nên nhãn thức giới không. Nhãn thức giới tức là không, không tức là nhãn thức giới. Cho đến ý thức giới cũng như thế.

Phi không nhãn xúc nên nhãn xúc không. Nhãn xúc tức là không, không tức là nhãn xúc. Cho đến ý xúc cũng như thế.

Phi không nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ, nên nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ không.

Nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ tức là không, không tức là nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ. Cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng như thế.

Phi không bốn niệm trụ nên bốn niệm trụ không. Bốn niệm trụ tức là không, không tức là bốn niệm trụ. Như vậy cho đến phi không mười tám pháp Phật bất cộng, nên mười tám pháp Phật bất cộng không. Mười tám pháp Phật bất cộng tức là không, không tức là mười tám pháp Phật bất cộng.

Thiện Hiện! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát không trước Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Thiện Hiện! Như vậy, Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa có phương tiện khéo léo nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như thế, nơi tâm chẳng kinh chẳng e chẳng sợ.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa được các bạn lành nhiếp thọ, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như thế, nơi tâm chẳng kinh chẳng e chẳng sợ?

Phật bảo: Thiện Hiện! Bạn lành các Bồ-tát Ma-ha-tát ấy là: Nếu năng đem vô sở đắc mà làm phương tiện nói tướng sắc vô thường cũng bất khả

đắc, nói tướng thọ tướng hành thức vô thường cũng bất khả đắc. Nói tướng sắc khổ cũng bất khả đắc, nói tướng thọ tướng hành thức khổ cũng bất khả đắc. Nói tướng sắc vô ngã cũng bất khả đắc, nói tướng thọ tướng hành thức vô ngã cũng bất khả đắc. Nói tướng sắc bất tịnh cũng bất khả đắc, nói tướng thọ tướng hành thức bất tịnh cũng bất khả đắc. Nói tướng sắc không cũng bất khả đắc, nói tướng thọ tướng hành thức không cũng bất khả đắc. Nói tướng sắc vô tướng cũng bất khả đắc, nói tướng thọ tướng hành thức vô tướng cũng bất khả đắc. Nói tướng sắc vô nguyện cũng bất khả đắc, nói tướng thọ tướng hành thức vô nguyện cũng bất khả đắc. Nói tướng sắc vắng lặng cũng bất khả đắc, nói tướng thọ tướng hành thức vắng lặng cũng bất khả đắc. Nói tướng sắc xa lìa cũng bất khả đắc, nói tướng thọ tướng hành thức xa lìa cũng bất khả đắc. Và khuyên nương đây siêng tu căn lành, chẳng cho hồi hướng Thanh văn Độc giác, chỉ khiến cầu được Nhất thiết trí trí. Thiện Hiện! Đây là bạn lành Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bạn lành các Bồ-tát Ma-ha-tát ấy là: Nếu năng đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nói tướng nhãn xứ cho đến ý xứ vô thường cũng bất khả đắc. Tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng

vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa cũng bất khả đắc. Nói tướng sắc xứ cho đến pháp xứ vô thường cũng bất khả đắc. Tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa cũng bất khả đắc. Và khuyên nương đây siêng tu căn lành, chẳng cho hồi hướng Thanh văn Độc giác, chỉ khiến cầu được Nhất thiết trí trí. Thiện Hiện! Đây là bạn lành Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bạn lành các Bồ-tát Ma-ha-tát ấy là: Nên năng đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nói tướng nhãn giới cho đến ý giới vô thường cũng bất khả đắc. Tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa cũng bất khả đắc. Nói tướng sắc giới cho đến pháp giới vô thường cũng bất khả đắc. Tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa cũng bất khả đắc. Nói tướng nhãn thức giới cho đến ý thức giới vô thường cũng bất khả đắc. Tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa cũng bất khả đắc. Nói tướng nhãn xúc cho đến ý xúc vô thường cũng bất khả đắc. Tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô

tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa cũng bất khả đắc. Nói tướng nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ vô thường cũng bất khả đắc. Tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa cũng bất khả đắc. Và khuyên nương đây siêng tu căn lành, chẳng cho hồi hướng Thanh văn Độc giác, chỉ khiến cầu được Nhất thiết trí trí. Thiện Hiện! Đây là bạn lành Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bạn lành các Bồ-tát Ma-ha-tát ấy là: Nên năng đem vô sở đắc mà làm phương tiện, dù nói tu bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi bất khả đắc; dù nói tu không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn bất khả đắc; dù nói tu Phật mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng bất khả đắc; dù nói tu nhất thiết trí cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề bất khả đắc, mà vẫn khuyên nương đây siêng tu căn lành, chẳng cho hồi hướng Thanh văn Độc giác, chỉ khiến cầu được Nhất thiết trí trí. Thiện Hiện! Đây là bạn lành Bồ-tát Ma-ha-tát.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa được bạn lành này nhiếp thọ, thời nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như thế, nơi tâm chẳng kinh chẳng e chẳng sợ.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa không phương tiện khéo léo, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như thế, tâm kia có kinh có e có sợ?

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đem hữu sở đắc làm phương tiện, bởi rời tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Với tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa có đắc có ý. Đem hữu sở đắc làm phương tiện, bởi rời tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí tu hành Tĩnh lự, Tĩnh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa. Với tu Tĩnh lự cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa có đắc có ý.

Đem hữu sở đắc làm phương tiện, bởi rời tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí quán sắc thọ tưởng hành thức nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán vô tán không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không. Với quán sắc thọ tưởng hành thức không, có đắc có ý.

Đem hữu sở đắc làm phương tiện, bởi rời tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí quán nhãn xứ cho đến

ý xứ nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Với quán nhãn xứ cho đến ý xứ không, có đắc có ý.

Đem hữu sở đắc làm phương tiện, bởi rời tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, quán sắc xứ cho đến pháp xứ nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Với quán sắc xứ cho đến pháp xứ không, có đắc có ý.

Đem hữu sở đắc làm phương tiện, bởi rời tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, quán nhãn giới cho đến ý giới nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Với quán nhãn giới cho đến ý giới không, có đắc có ý.

Đem hữu sở đắc làm phương tiện, bởi rời tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, quán sắc giới cho đến pháp giới nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Với quán sắc giới cho đến pháp giới không, có đắc có ý.

Đem hữu sở đắc làm phương tiện, bởi rời tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, quán nhãn thức giới cho đến ý thức giới nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Với quán nhãn thức giới cho đến ý thức giới không, có đắc có ý.

Đem hữu sở đắc làm phương tiện, bởi rời tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, quán nhãn xúc cho đến ý xúc nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Với quán nhãn xúc cho đến ý xúc không, có đắc có ý.

Đem hữu sở đắc làm phương tiện, bởi rời tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, quán nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Với quán nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ không, có đắc có ý.

Đem hữu sở đắc làm phương tiện, bởi rời tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, tu hành bốn niệm trụ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Với tu bốn niệm trụ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng không, có đắc có ý.

Thiện Hiện! Như vậy Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa không phương tiện khéo léo, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu như thế, nơi tâm có kinh có e có sợ.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa bị các bạn ác nhiếp thọ, nên nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu như thế, tâm kia có kinh có e có sợ?

Phật bảo: Thiện Hiện! Bạn ác các Bồ-tát Ma-ha-tát là nếu dạy nhầm là Bát-nhã Ba-la-mật-đa, hoặc dạy nhầm là Tĩnh lự, Tĩnh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa. Là nói lời này: “Khôn

**thay, nam tử! Các người dối đây chẳng nên tu học. Sở dĩ vì sao? Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế chẳng phải Phật nói, là kẻ văn tụng chế tạo để dối gạt. Vậy nên các người chẳng nên nghe tập, chẳng nên thọ trì, chẳng nên đọc tụng, chẳng nên suy nghĩ, chẳng nên suy cứu, chẳng nên vì người tuyên nói khai thị”.
Thiện Hiện! Đây là bạn ác BỒ-tát Ma-ha-tát.**

**Lại nữa, Thiện Hiện! Bạn ác các BỒ-tát Ma-ha-tát là nếu chẳng vì nói việc ma, lỗi ma, rằng có ác ma làm hình tượng Phật đến dạy BỒ-tát nhằm lừa sáu thứ Ba-la-mật-đa. Nói: “Thiện nam tử! Các người dùng tu sáu thứ Ba-la-mật-đa này làm chi?”
Thiện Hiện! Nếu chẳng vì nói các việc như thế khiến cho giác ngộ, phải biết đây là bạn ác BỒ-tát Ma-ha-tát.**

Lại nữa, Thiện Hiện! Bạn ác BỒ-tát Ma-ha-tát là nếu chẳng vì nói việc ma, lỗi ma, rằng có ác ma làm hình tượng Phật đến vì BỒ-tát tuyên nói khai thị pháp tương ưng Thanh văn Độc giác, chỗ gọi Khế kinh cho đến Luận nghĩa, phân biệt rõ ràng khiến chuyên tu học. Thiện Hiện! Nếu chẳng vì nói các việc như thế khiến cho giác ngộ, phải biết đây là bạn ác BỒ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bạn ác BỒ-tát Ma-ha-tát là nếu chẳng vì nói việc ma, lỗi ma, rằng có ác ma làm hình tượng Phật đến chỗ BỒ-tát nói lời như vậy:

“Người chẳng phải Bồ-tát, không có tâm Bồ-đề, chẳng thể an trụ bậc Bất thối chuyển được, chẳng năng chứng được sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề”. Thiện Hiện! Nếu chẳng vì nói các việc như thế khiến cho giác ngộ, phải biết đây là bạn ác Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bạn ác Bồ-tát Ma-ha-tát là nếu chẳng vì nói việc ma, lỗi ma, rằng có ác ma làm hình tượng Phật đến bảo Bồ-tát Ma-ha-tát rằng: “Các người phải biết sắc không, vô ngã, ngã sở; thọ tướng hành thức không, vô ngã, ngã sở. Nhãn xứ không, vô ngã, ngã sở; cho đến ý xứ không, vô ngã, ngã sở. Sắc xứ không, vô ngã, ngã sở; cho đến pháp xứ không, vô ngã, ngã sở. Nhãn giới không, vô ngã, ngã sở; cho đến ý giới không, vô ngã, ngã sở. Sắc giới không, vô ngã, ngã sở; cho đến pháp giới không, vô ngã, ngã sở. Nhãn thức giới không, vô ngã, ngã sở; cho đến ý thức giới không, vô ngã, ngã sở. Nhãn xúc không, vô ngã, ngã sở; cho đến ý xúc không, vô ngã, ngã sở. Nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ không, vô ngã, ngã sở; cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ không, vô ngã, ngã sở.

Bốn niệm trụ không, vô ngã, ngã sở; cho đến tám thánh đạo chi không, vô ngã, ngã sở. Bồ thí Ba-la-mật-đa không, vô ngã, ngã sở; cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa không, vô ngã, ngã sở. Không giải

thoát môn không, vô ngã, ngã sở; vô tướng, vô
nguyên giải thoát môn không, vô ngã, ngã sở. Phật
mười lục không, vô ngã, ngã sở; cho đến mười tám
pháp Phật bất cộng không, vô ngã, ngã sở. Dùng chi
Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?”. Thiện Hiện! Nếu
chẳng vì nói các việc như thế khiến cho giác ngộ,
phải biết đây là bạn ác Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bạn ác Bồ-tát Ma-ha-tát
là nếu chẳng vì nói việc ma, lỗi ma, rằng có ác ma
làm hình tượng Độc giác đến chỗ Bồ-tát nói lời như
vậy: “Khôn thay, thiện nam tử! Đông tây nam bắc
bốn phía trên dưới mười phương thế giới tất cả Như
Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, Thanh văn, Bồ-tát thấy
đều không có. Ngươi đời này nên thâm tín thọ,
chớ tự cần khổ muốn cầu cúng dường, lóng nghe
Chánh pháp, như nói tu hành”. Thiện Hiện! Nếu
chẳng vì nói các việc như thế khiến cho giác ngộ,
phải biết đây là bạn ác Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bạn ác Bồ-tát Ma-ha-tát
là nếu chẳng vì nói việc ma, lỗi ma, rằng có ác ma
làm hình tượng Thanh văn đến chỗ Bồ-tát, khiến
thâm nham lìa tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí,
khiến rất vui mừng tác ý tương ưng Thanh văn, Độc
giác. Thiện Hiện! Nếu chẳng vì nói các việc như thế
khiến cho giác ngộ, phải biết đây là bạn ác Bồ-tát
Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bạn ác Bồ-tát Ma-ha-tát là nếu chẳng vì nói việc ma, lỗi ma, rằng có ác ma hóa làm hình tượng thầy thân giáo quỹ phạm, đến chỗ Bồ-tát khiến thâm nhàm lìa thắng hạnh Bồ-tát, chỗ gọi Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, và khiến nhàm lìa Nhất thiết trí trí, chỗ gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; mà chỉ dạy tu tập ba môn giải thoát, mau chứng Thanh văn hoặc bậc Độc giác, chẳng tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Nếu chẳng vì nói các việc như thế khiến cho giác ngộ, phải biết đây là bạn ác Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bạn ác Bồ-tát Ma-ha-tát là nếu chẳng vì nói việc ma, lỗi ma, rằng có ác ma làm hình tượng cha mẹ đến chỗ Bồ-tát bảo rằng: “Con, con! Người nên tinh siêng cầu chứng quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, đủ được lìa hẳn đại khổ sanh tử, mau chứng Niết-bàn, rốt ráo an vui; dùng chi xa tới chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Kẻ cầu Bồ-đề cần trải vô lượng vô số đại kiếp luân hồi sanh tử, giáo hóa hữu tình; xả mạng xả thân, cắt chi cắt đốt, uổng tự khổ nhọc, rồi ai biết ơn người sở cầu Bồ-đề hoặc chứng chẳng chứng?” Thiện Hiện! Nếu chẳng vì nói các việc như thế khiến cho giác ngộ, phải biết đây là bạn ác Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bạn ác Bồ-tát Ma-ha-tát là nếu chẳng vì nói việc ma, lỗi ma, rằng có ác ma làm hình tượng Bí-sô đến chỗ Bồ-tát, đem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói tướng sắc vô thường thật có khá được. Nói tướng thọ tướng hành thức vô thường thật có khá được. Nói tướng sắc khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa thật có khá được. Nói tướng thọ tướng hành thức khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa thật có khá được.

Đem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói tướng nhãn xứ cho đến ý xứ vô thường, tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa thật có khá được.

Đem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói tướng sắc xứ cho đến pháp xứ vô thường, tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyện, tướng vắng lặng, tướng xa lìa thật có khá được.

Đem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói tướng nhãn giới cho đến ý giới vô thường, tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng

vô tướng, tướng vô nguyên, tướng vắng lặng, tướng xa lìa thật có khá được.

Đem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói tướng sắc giới cho đến pháp giới vô thường, tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyên, tướng vắng lặng, tướng xa lìa thật có khá được.

Đem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói tướng nhãn thức giới cho đến ý thức giới vô thường, tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyên, tướng vắng lặng, tướng xa lìa thật có khá được.

Đem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói tướng nhãn xúc cho đến ý xúc vô thường, tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyên, tướng vắng lặng, tướng xa lìa thật có khá được.

Đem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói tướng nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ vô thường, tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng không, tướng vô tướng, tướng vô nguyên, tướng vắng lặng, tướng xa lìa thật có khá được.

Đem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi thật có khá

được, khiến kia tu học. Dem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa thật có khá được, khiến kia tu học.

Dem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn thật có khá được, khiến kia tu học. Dem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn thật có khá được, khiến kia tu học.

Dem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói năm nhãn, sáu thần thông thật có khá được, khiến kia tu học. Dem hữu sở đắc mà làm phương tiện nói Phật mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng thật có khá được, khiến kia tu học. Thiện Hiện! Nếu chẳng vì nói các việc như thế, khiến cho giác ngộ, phải biết đây là bạn ác Bồ-tát Ma-ha-tát.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa bị bạn ác đây nhiếp thọ, thời nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu như thế, nơi tâm có kinh có e có sợ. Vậy nên, Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đối với các bạn ác nên quan sát kỹ, phương tiện xa lìa.

--- o0o ---